

Постанова

вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка “Про результати наукової діяльності університету в 2016 році та її перспективи”

від 1 березня 2017р.

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Буяка Б.Б., вчена рада університету відзначає, що наукова робота в університеті здійснювалась за рівневою пріоритетною тематикою (зведеним тематичним планом – 32 теми, які мають державну реєстрацію), за кафедральними та індивідуальними темами викладачів і аспірантів, а також виконувався тематичний план науково-дослідних робіт, що мають цільове держбюджетне фінансування МОН України за 8 проектами (обсяг фінансування склав 1 137016 грн.), 2 проекти виконувалися за госпдоговірною (30,5 тис. грн), а 5 - грантовою тематикою (ТЕМПУС, Еразмус Мундус, Еразмус + та DAAD – 205,0 тис. грн). Окрім цього, науковцями університету отримані кошти від роботи у спеціалізованих вчених рада університету – 124728 грн., функціонування платної аспірантури – 235468 грн., складання кандидатських іспитів – 31635 грн., роботи програми «Антиплагіат» - 19,870 грн.

За результатами наукових досліджень у 2016 році опубліковано 1540 одиниць наукової продукції загальним обсягом 3418,42 д.а. (у 2015 р. відповідно - 1254 обсягом – 2620,54), у тому числі: 28 монографій обсягом 272,87 д.а. (у 2015 р. – 27 обсягом - 465,19), 288 підручників і посібників (у 2015 р. – 128); 283 статті у фахових виданнях (у 2015 р. – 599), 463 тези у збірниках наукових форумів різних рівнів (у 2015 р. – 307), 263 публікації за кордоном (у 2014 р. – 143). У міжнародних наукометричних базах даних (Scopus – 68 публікацій, Web of Science, Ulrich's Periodicals Directory, Current Contents, Index Copernicus та інші) опубліковано 195 статей. Кількість цитувань у виданнях, що входять до згаданих науково-метричних баз даних - 345. У рейтингу ВНЗ України за показниками наукометричної бази даних Scopus університет опустився із 43 на 44 позицію, покращивши показник індекса Гірша із 10 до 11. У системі Webometrics ТНПУ перемістився із 42 на 71 позицію.

Впродовж 2016 року студентами опубліковано 576 робіт (у 2015 р. – 463), з них у фахових виданнях – 31. У 2016 р. було видано 3 випуски “Студентського наукового вісника”, у якому було розміщено 193 публікації (у 2015 р. – 141), наукові дослідження магістрантів друкуються у збірнику наукових статей “Магістр”, в 2016 р. було опубліковано 49 праць магістрантів (у 2015 р. – 110). Близько тисячі студентів взяли участь у різноманітних наукових форумах, з них - більше сотні у міжнародних наукових зібраннях та стажуваннях. У 328 проблемних групах НДР виконували 2600 студентів (65,99 % стаціонару). На Всеукраїнських олімпіадах студенти вибороли 11 призових та декілька заохочувальних місць (у 2015 р. – 5), а також 10 наших студентів перемогли у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (у 2015 р. – 9). Представники Ради молодих учених та науковців продовжили реалізацію соціально значущого проекту Освітнього порталу «Академія» для підготовки випускників середніх шкіл до ЗНО та інформування їх про систему вищої освіти в Україні в рамках роботи Центру сучасних наукових досліджень.

У звітному році захищено 4 докторські і 32 кандидатських дисертацій (у 2015 р – 4 і 35 відповідно).

На 5 спеціалізованих радах протягом року науковцями із різних регіонів України та університету захищено 38 дисертацій (у 2015 р. - 45) (9 докторських та 25 кандидатських дисертацій з педагогічних, 2 - з філологічних наук, 2 – з історичних наук).

За звітний період на базі університету було проведено 34 науково-комунікативні форуми. З них зі статусом міжнародного – 10, всеукраїнського – 9, регіонального – 15.

У звітному році науковцями університету в результаті виконання наукової та науково-технічної діяльності, за сприяння відділу інтелектуальної власності оформлено і отримано 5 патентів України на корисні моделі та подано ще 4 заявки на корисні моделі і патенти, 3 Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.

Продовжилася робота над реалізацією проекту ELITE – “Освіта для лідерства, інтелекту та заохочення таланту” у рамках Програми Темпус. У 2016 році науковці університету продовжили реалізацію проекту Erasmus Mundus IANUS II та Erasmus+, що передбачають проходження часткового/повного курсу навчання на рівні магістра та стажування для викладачів у 8 університетах – партнерах з Європейського Союзу.

У звітному році було підписано договір про співпрацю з філософським факультетом Остравського університету (Чехія), Словацьким дослідницьким центром (Словацька Республіка), університетом Ростока (Німеччина), додатки до Угоди з Академією ім. Яна Длугоша в Ченстохові щодо Програми семестрової академічної мобільності, Поморською Академією в Слупську щодо академічного обміну, з Агенцією іноземних мов «Руна», що дає можливість організовувати іспити з англійської мови відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Після багаторічної співпраці закріплено Договором партнерські взаємовідносини з локальним комітетом всеукраїнської молодіжної громадської організації “АЙСЕК”. Ведеться робота щодо організації співпраці із Ченстоховською політехнікою.

Завдяки підписаному договору про співробітництво із Вищою лінгвістичною школою у Ченстохові, що передбачає можливість паралельного навчання у Польщі та отримання нашими студентами дипломів двох закладів, 80 студентів (за 6 напрямками підготовки) вже успішно завершили дану Програму, побувавши на Літній та Зимовій школах, захистивши магістерські та бакалаврські роботи за спеціальністю «Бізнес англійська мова – основи менеджменту та підприємництва», «Бізнес німецька мова – основи менеджменту та підприємництва», «Ресоціалізація», «Початкова освіта та дошкільне виховання». Аналогічні угоди щодо отримання білатеральних дипломів підписано із Академією Длугоша у Ченстохові за історичними, мистецькими спеціальностями. Цього року 5 магістрантів історичного факультету завершують навчання за нею. Влітку 2016 року із цим же навчальним закладом започатковано Семестрову Програму академічної мобільності, учасниками якої восени стали 8 студентів історичного факультету, а весною – 50 студентів з 7 напрямків підготовки університету стануть її учасниками.

Стабільна робота бібліотечної програми УФД/Бібліотеки та використання Інтернет-технологій дає можливість напрацьовувати інформаційну базу бібліотеки та удосконалювати роботу з читачами. Електронний каталог на сьогодні нараховує понад 558000 записів, серед них – близько 164000 назв книг, 620 – дисертацій, 7900 – авторефератів, 13,5 тис. дипломних робіт тощо. У 2016 році в бібліотеку передано близько 50 наукових і навчально-методичних праць викладачів (220 примірників). Постійно оновлюється повнотекстова електронна БД, яка нараховує більше 5000 назв електронних підручників, посібників, наукових і художніх видань, наукових записок університету.

У 2016 році на Web-сайті бібліотеки створено розділ «Наукометрія» де подано необхідні матеріали на допомогу науково-педагогічним працівникам для реєстрації в науко-метричних базах. У 2016 р. сайт відвідало понад 17 тис. користувачів (93% з них – з території України), окрім того, понад 20 тис. користувачів працювали з інституційним репозитарієм DSpace TNU, здійснивши близько 60 тис. запитів. Електронні публікації репозитарію (5139 наукових статей, авторефератів дисертацій, рідкісних видань із фонду бібліотеки) індексують всесвітньо відомі пошукові системи (Google, Yahoo!, Yandex). На сайті бібліотеки університету розміщено 425 випусків наукових записок університету, кожен з яких представлений у повнотекстовому варіанті, 394 електронних копій авторефератів кандидатських і докторських дисертацій, які були захищені у спеціалізованих вчених рада університету. Підготовлено четвертий випуск бібліографічного довідника наукової продукції працівників університету «Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2015». Підготовлено і видано історичний нарис до 75-річчя Наукової бібліотеки ТНПУ «Бібліотека – оселя людського розуму».

Поряд із позитивом у науковій роботі університету мають місце проблеми та недоліки, зокрема: низькі показники та неорганізованість, формалізованість студентської наукової роботи; низький показник індивідуальної роботи з обдарованою в науковому плані студентською молоддю; низькі показники співпраці з підрозділами Національної академії наук України та галузевими академіями наук, з місцевими органами влади, фундаментальних та прикладних досліджень, що мають національний та світовий рівень впровадження, активної участі у проектній та грантовій політиці працівників університету; інформаційна закритість, відсутність системної та систематичної інформації про свою науково-дослідну діяльність (слабке, неповне, невчасне наповнення сайту університету). Із врахуванням сучасних вимог в подальшому потребує розширення масштабів Зведених тематичний план науково-дослідної роботи університету, підтримка сформованих наукових шкіл університету, проведення науково-практичних інформативних заходів з питань організації системи наукової роботи та обліку отриманих результатів, презентації досягнень науково-педагогічних працівників, та наукових підрозділів на сайті університету, моніторинг кращих здобутків в певній науковій галузі певного наукового підрозділу, розробка практичних заходів щодо підвищення рейтингу університету у світовому Інтернет-просторі тощо.

З огляду на зазначене, вчена рада постановляє:

1. Ректорату:

- 1.1. При укладанні нових контрактних умов обов'язково враховувати показники наукової діяльності науково-педагогічних працівників університету.
Постійно
- 1.2. Вивчити питання створення в структурі університету проектно-інформаційного відділу з метою координації та консультації зовнішньої наукової активності працівників університету
До 1 вересня 2017 р.

2. Науково-дослідній частині:

- 2.1. Розмістити звітну інформацію щодо підсумків наукової та науково-дослідної діяльності як університету в цілому, так і кожного структурного наукового підрозділу на сайті університету.
До 10 березня 2017 р.
- 2.2. З урахуванням пріоритетних напрямків наукових досліджень в Україні і світі розробити та подати на затвердження Науково-технічної радою університету Зведений тематичний план НДР на 2017 рік.
До 5 березня 2017 р.
- 2.3. Періодично проводити збір та вивчення інформації щодо світових та національних рейтингів ВНЗ. Координувати дослідження наукових осередків та викладачів університету із аналогічними центрами та структурами НАН України, галузевих академій та інших університетів з метою реалізації взаємовигідної співпраці.
Упродовж 2017 р.
- 2.4. Підвищити ефективність студентської наукової роботи шляхом активізації співпраці в цьому напрямку із Науковим товариством студентів, магістрантів та аспірантів, студентською радою університету, відповідними факультетськими підрозділами.
Упродовж 2017 р.

3. Відділу міжнародних зв'язків:

Систематизувати грантову політику університету за рахунок участі у міжнародних освітніх проектах, програмах Горизонт 2020, Рамковій програмі ЄС, та ін. Вести постійний пошук нових міжнародних партнерів та грантодавців для університету спільно із всіма підрозділами та науково-педагогічними працівниками університету.
Постійно

4. Відділу з питань інтелектуальної власності:

Організувати системну підготовку та подання документів (заявок) у відповідні державні органи з метою набуття університетом майнових прав на об'єкти авторського права та суміжних прав, а також об'єктів промислової власності. Провести аналіз потенційних до комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, зокрема об'єктів авторського і суміжних прав, результатів науково-технічної та науково-дослідної діяльності.
Упродовж 2017 р.

5. Науковій бібліотеці:

- 5.1. Проводити моніторинг періодичних видань, що входять до світових наукометричних БД та укладати списки наукових журналів, де є можливість опублікування наукових статей представниками профільних спеціальностей університету. Розробити електронний путівник по Інтернет-ресурсам за науковими профілями університету, до якого увійшли б сайти, що пропонують електронні книги, статті з періодичних видань, матеріали конференцій та семінарів.
Упродовж 2017 р.
- 5.2. Вести пошук нових шляхів щодо наповнюваності віртуальної бібліотеки новими електронними ресурсами. Спільно з викладачами кафедр, з метою оцінки реального стану забезпечення навчальною літературою і якісно комплектування бібліотечного фонду, розпочати роботу зі створення бази даних "Книгозабезпечення навчального процесу з певної спеціальності".
Упродовж 2017 р.
- 5.3. Систематично облікувати наукову продукцію працівників університету, з метою укладення бібліографічно-довідкової літератури та розмішувати її електронні версії у репозитарії університету.
Постійно

6. Відділу комп'ютеризації університету:

З метою кращого представлення університету у системі Webometrics розробити план заходів щодо удосконалення сайту університету, врахувавши його змістову та інформаційну активність, прив'язку сайтів факультетів, кафедр, лабораторій, особистостей до домену університету.
II семестр 2016/2017 н.р.

7. Бухгалтерії університету:

У переліку платних послуг університету запровадити оплату за підготовку атестаційних справ здобувачів наукових ступенів, розробивши відповідну калькуляцію.
До 1 квітня 2017 р.

8. Деканам факультетів:

- 8.1. На засіданнях вчених рад факультетів розглянути питання про наукову роботу та запланувати заходи щодо підвищення її результативності і ліквідації проблем та недоліків.
Березень, 2017 р.
- 8.2. Забезпечити передачу електронних версій магістерських та дипломних робіт у репозитарій Наукової бібліотеки університету.
Червень, 2017 р.

9. Завідувачам кафедр:

- 9.1. Проаналізувати підсумки наукової діяльності за 2016 рік, розробити систему додаткових заходів щодо усунення існуючих недоліків в силу наукової спрямованості, внести необхідні корективи до плану науково-дослідної роботи кафедр на 2017 рік.
Березень 2017 р.
- 9.2. Активізувати наукову діяльність працівників кафедр, наукових осередків, поглибити їх співпрацю з академічними установами, науково-дослідними підрозділами, провідними ВНЗ, органами місцевої влади, зарубіжними партнерами.
Постійно
- 9.3. Підготувати обґрунтування, облікові та реєстраційні картки нових науково-дослідних робіт з комплексних тем кафедр для реєстрації в УкрІНТЕІ.
До 10 березня 2017 р.
- 9.4. Дотримуватися практики документального посвідчення впровадження наукових та науково-методичних розробок викладачів кафедр.
Постійно

9.5. Зобов'язати науково-педагогічних працівників передавати у фонд наукової бібліотеки наукові видання в кількості 2-х примірників, навчально-методичні видання – в кількості 10 примірників. Спільно із працівниками наукової бібліотеки систематично облікувати наукову продукцію працівників університету, з метою укладення бібліографічно-довідкової літератури та розмішувати її електронні версії у репозитарії університету. Підготувати і передати до бібліотеки університету списки праць викладачів за 2016 рік за встановленим зразком: [\10.1.2.5\pub\Бібліотека\Праці викладачів 2016](#)
До 1 квітня 2017 р.

9.6. Завідувачам випускових кафедр налагодити роботу щодо публікації результатів наукової діяльності працівників у періодичних виданнях, які входять до світових наукометричних баз даних, спрямувати зусилля на організацію науково-дослідних та творчих лабораторій, у межах яких практична наукова і мистецька діяльність викладачів отримає науково-дослідну базу, а в перспективі претендуватиме на конкурсне визнання із відповідним фінансуванням
Упродовж 2017 р.

9.7. Практикувати проведення кафедральних комунікативних заходів (науково-практичних семінарів, конференцій, дискусій) із залученням докторантів, аспірантів, магістрантів та студентів.
Щомісяця

9.8. Вивчити питання відкриття нових освітньо-наукових програм навчання в аспірантурі та докторантурі у відповідності до спеціальностей, які закріплені при кафедрах.
До квітня 2017 р.

10. Редакторам фахових видань університету дотримуватися основних вимог, що ставляться до наукових періодичних видань відповідно до умов Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, які претендують на включення до міжнародних наукометричних баз даних та вжити відповідних заходів щодо отримання науковими періодичними виданнями міжнародного стандартного серійного номера періодичного видання – ISSN та подальшої реєстрації періодичних видань у глобальному науковому просторі у міжнародних реферативних БД (Scopus, Web of Science (WOS), Index Copernicus, Пінц, Ulrich's Periodicals Directory).
Упродовж 2017 р.

Контроль за виконання постанови покласти на проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Буяка Б.Б.